

ב"ה, יום רביעי, כ"ד שבט תשע"ט

כבוד

הרב **יצחק גולדקנופף** הי"ו, הוועדה למען השבת
הרב **יוסף קופרברג** הי"ו, יו"ר אגודת ישראל
הרב **חנוך זייברט** הי"ו, מזכ"ל אגודת ישראל
שלום רב

הנידון: נקודות לדיון עבור מושב השבת בוועידת אגודת ישראל

פורום השבת הציבורית הוא גוף התנדבותי, שהוקם על-ידי שומרי תורה ומצוות מזרמים שונים, ומטרתו לחזק את השבת בחיי הכלל ובפרהסייה הציבורית, מתוך הבנה שחטאת ציבור חמורה מחטאת היחיד וגורמת היל"ת להסרת שכינה מישראל וחלילה לגלות מארצנו.

מתוך כך, ומכיוון שתנועת אגודת ישראל, המקיימת בימים אלה ועידה לראשיה ולחבריה, מתעתדת לקיים מחר, יום ה' כ"ה בשבט, מושב מיוחד בעניין השבת במרחב הציבורי - נתכבד להציג בפניכם את הנקודות הבערות על סדר היום לצד מסקנות והצעות פעולה. נבקש שתעלו אותן במושב השבת לדיון מעמיק ולקבלת מסקנות.

• **משרד העבודה:**

משרד העבודה, תחת כהונתו של השר חיים כץ מ'הליכוד', פגע קשות בשבת הציבורית במדינת ישראל, בשני המישורים עליהם הוא מופקד בסוגיית המנוחה השבועית:

א. מתן היתרי עבודה: המשרד הפעיל יד קלה על ההדק ופיזר היתרים רבים, בניגוד לחוק ולנהלים המחייבים. בשנה האחרונה הופנתה לכך תשומת הלב הציבורית, ראינו זאת בעבודות הרכבת, וזה עתה בבניית גשר יהודית בשבת, שאחריות חילול השבת בו מוטלת אך ורק על השר חיים כץ, ולא כפי שהיו שניסו לטייח את העובדות ולגולל את האשמה על עיריית ת"א והבג"ץ.

ב. אכיפת החוק: בשנתיים 2016-2017 ניתנו רק 22 קנסות על איסור העסקה ביום המנוחה. הווי אומר, שהמשרד בקושי מבצע ביקורות, בקושי מטפל בתלונות ולא שש לאכוף את החוק. כמו כן, קיים חוסר עצום בפקחים בשל הפניית תקציב זעום ביותר

לעניין זה מצד הנהלת המשרד (כיום ניתן לבצע גם פיקוח ביום חול וגם לעבור לפיקוח אלקטרוני).

מוצע בזאת כדלהלן:

1. כחלק מהמו"מ הקואליציוני להרכבת הממשלה הבאה תדרוש סיעת 'יהדות התורה' שימונה שר מוסכם למשרד.
2. נציג יהדות התורה ימונה ליו"ר ועדת העבודה, הרווחה והבריאות בכנסת, כדי שיוכל לפקח על פעילות המשרד במתן היתרי העבודה ובאכיפת החוק.
3. ירועננו נהלי ותקנות משרד העבודה בסוגיית השבת שנשחקו במרוצת השנים, ובכלל זאת הקמתה מחדש של הוועדה המייעצת לשר, בה היו חברים אנשי הלכה וטכנולוגיה (כדוגמת הרב יהושע נויברט ז"ל מח"ס שמירת שבת כהלכתה והרב לוי הלפרן ז"ל ראש מכון מדעי טכנולוגי להלכה).
4. תיקון 16 לחוק שעות עבודה ומנוחה, שכונה 'חוק מסורת ישראל', לא יושם ע"י השר חיים כץ וככל הידוע לנו הח"כים החרדים לא פעלו בנידון. יש לוודא קיומו בפועל של תיקון חשוב זה.

• משרד התחבורה

בשנת תשנ"א נחקק חוק לצמצום תחבורה ציבורית בשבת, שבעקבותיו בוטלו נסיעות של מאות קווים בשבת, כך נשמר הסטטוס-קוו לאורך שנים רבות. אולם, בשנים האחרונות נפרץ הסכר וניתנו היתרים לתוספת של אלפי נסיעות מדי שבת בניגוד לחוק. כמו כן, ברוח המפקד מקיים המשרד עבודות תשתית ותחזוקה לאין ספור בימי שבת. המחאה חרדית בעניין נגדעה עם התפטרות הרב יעקב ליצמן ממשרד הבריאות ומאז לא נשמעה עוד.

הדרדור בסטטוס-קוו במשרד התחבורה הוא עצום, ומנגד כמעט שלא נרשמה פעילות חרדית למניעתו.

להלן פירוט הנקודות בהן נרשם הדרדור העיקרי:

1. כ-6,000 נסיעות בתחבורה הציבורית מתבצעות מדי שבת. לצד זאת, יש לציין את רפורמת מוניות השירות מהשנה האחרונה, שמביאה את חילולי השבת בתחבורה הציבורית לשיאים חסרי תקדים.

2. בוטל נוהל השבת שהיה נהוג עשרות שנים, לפיו על שירות התחבורה הציבורית להסתיים לכל המאוחר כחצי שעה לפני כניסת השבת ולהתחדש לכל המוקדם כחצי שעה אחרי צאת השבת.
3. קיים סיכון רב שהרכבות הקלות בגוש-דן ובצפון הארץ (חיפה-נצרת) וכן המטרוניות החדשות והרכבלים יפעלו בשבת. עד כה לא נרשמה כל פעילות לוודא שהדבר לא יקרה.

• משרד הפנים:

על אף היותו של משרד הפנים האחראי החוקי על מינהל תקין ברשויות המקומיות, נמנע המשרד משימוש בסמכות זו כשמדובר בעניינים הנוגעים לשבת, ובשני מישורים באים הדברים לידי ביטוי:

א. חילולי שבת של הרשות המקומית עצמה: פינוי אשפה, רשימת דוחות חנייה, קרצוף הרחובות או הפעלת תחבורה עירונית ללא תשלום. כל אלה פעולות האסורות להתקיים בשבת על ידי הרשות ומי שאמור לפקח על כך הוא משרד הפנים ו/או ועדת הפנים של הכנסת.

ב. תת-אכיפה: ברשויות רבות קיימים חוקי עזר האוסרים פתיחת עסקים בשבת והוצאות שולחנות וכסאות במסעדות אל הרחוב. למרות תת-האכיפה ברשויות, המשרד מתעלם ואינו נוקט שום צעד כנגד הרשויות הללו. בעלי עסקים שנפגעו מתת-האכיפה הזו ופנו בתלונה למשרד הפנים, קיבלו "המלצה" להגיש תביעת נזיקין בבתי המשפט - תהליך ארוך, יקר ומסורבל - במקום שהמשרד בעצמו ינקוט צעדים נגד הרשויות כפי שהוא מחויב.

מוצע בזאת כדלהלן:

1. אגודת ישראל תדרוש במו"מ הקואליציוני שימונה נציג חרדי ליו"ר ועדת הפנים של הכנסת או למצער מינוי מוסכם.
2. החברים החרדיים בוועדת הפנים ייזמו דיונים בוועדה שתכליתם פיקוח על פעילות משרד הפנים והרשויות המקומיות בשני הנושאים הנ"ל.

• הודעות דוברות:

הנוהל הרגיל הוא שמשרדי ממשלה אינם מוצאים הודעות דוברות בשבת. למרות זאת, לא מעט פעמים פורסמו הודעות תוך חילול שבת.

לבד זאת, ישנם את הארגונים הסטטוטוריים החוסים תחת משרדי הממשלה, כדוגמת המשטרה, כיבוי האש ומד"א, המשגרים מדי שבת כדבר שבשגרה הודעות דוברות ללא כל צורך.

בימים האחרונים התעוררה הסוגיה לדין בעיתונות החרדית, כשהטענה העיקרית הופנתה כלפי מד"א בהיותו ארגון המעסיק מתנדבים חרדיים רבים ואשר נתון להשפעת רבנים. אולם עד כה לא נרשמה פריצת דרך חיובית בנושא, והארגונים הללו לא שינו מאומה מפעילות הדוברות בשבת.

מוצע בזאת כדלהלן:

1. ניסוח נוהל מחייב ואחיד, הן למשרדי הממשלה והן לארגונים הסטטוטוריים, לבל יוציאו הודעות דוברות בשבת.
2. פנייה רבנית רשמית למנהלי הארגונים הללו, הנתונים כאמור להשפעה חרדית, שיחדלו ממנהגם זה.

נאחל למע"כ הצלחה בפעילות קדושה זו למען חיזוק השבת הציבורית במדינת ישראל. יהי זאת לזכות עם ישראל ולהמשך צמיחת גאולתנו אכי"ר.

העתק:

חברי הכנסת מסיעת 'אגודת ישראל'